

BINNENLANDSE VEILIGHEIDSDIENST

MAANDOVERZICHT

No. 1-1953

B I N N E N L A N D S E V E I L I G H E I D S D I E N S T

Maandoverzicht No. 1 - 1953

V E R T R O U W E L I J K

I N H O U D

I	Communisme Internationaal	blz.	1
II	Activiteit van de CPN en haar Hulporganisaties	"	6
III	Vakbeweging	"	13
IV	Andere Stromingen	"	15
V	Indonesië	"	17
VI	Overzicht stakingen Januari 1953	"	21

HOOFDSTUK I - COMMUNISME INTERNATIONAAL

Anti-Zionisme

In het vorige maandoeverzicht werden tot beter begrip van de door Moskou geleide campagne tegen joodse instellingen en individuen een aantal feiten gesignaleerd, waarvan de Arabische kwestie niet de minst belangrijke werd genoemd. Het door de Sowjet-Unie overhaast verbreken van de diplomatieke betrekkingen met Israël - na een door de regering van dat land betreunde bomaanslag op de Russische ambassade - accentueert deze speciale kant van een in haar totaliteit onoverzichtelijke affaire. Kennelijk houdt de huidige buitenlandse politiek van het Kremlin de mogelijkheid in om de gang van zaken in het Nabije Oosten meer dan voorheen te beïnvloeden.

De aan Israël gerichte protestnota van de Russische minister van buitenlandse zaken was scherp en onverzoelijk van toon. De inhoud van deze diplomatieke nota vertoont opvallende overeenkomst met een recente publicatie in een gezaghebbend internationaal scholingsorgaan ('Nieuwe Tijd'; nr 4, 1953 Moskou). Ten overvloede wordt daar het Zionisme -- "een reactionnaire burgerlijk-nationalistische stroming" -- op de korrel genomen. De strekking van dat vertoog komt reeds tot uiting in de kop: "De zionistische agentuur van de Amerikaanse spionnagedienst". Op verschillende posten in het Britse koloniaal bestuur van Palestina werden Zionisten geplaatst, die, aldus deze voorstelling van zaken, de plaatselijke Arabische bevolking, zowel boeren als arbeiders, uitbuiten en van hun grond beroofden. Het artikel spreekt van dolzinnige grondspeculaties, die de Zionisten in het land ontketenden. De door hen opgerichte "kolonisatie-centra" (het Joodse Nationale Fonds en de Palestijnse Joodse Kolonisatie-maatschappij) worden in het blad als uitbuiterscentrales gediskwalificeerd, waaraan wordt toegevoegd, dat de zionistische beweging zich kenmerkt door een uitgestrekte organisatorische vertakking in talrijke landen.

In het bovenstaande komt nog steeds een tegen het buitenland gerichte practijk van Moskou tot uitdrukking. De op gang gekomen zuiveringen in landen waar het Stalinisme zijn dictatoriale macht uitoefent, zijn echter met die anti-zionistische campagne alleen niet verklaard. Een bestemming van binnenlands-politieke aard zal moeten worden gegeven aan de talloze vermaningen tot uiterste waakzaamheid en aan de voortdurende oproepen om de gezwollen van overgebleven bourgeois-mentaliteit, verraad, spionage en restanten van kapitalisme uit te snijden.

Daarbij kan gevoegelijk worden voorbijgegaan aan al te gemakkelijk gekozen verklaringen waarvan de pers voorbeelden gaf, zoals onenigheid in de hoogste kringen van het Sowjet-regime over de opvolger van Stalin, aankondiging van veel verder om zich heen grijpende zuiveringen -- tot en met de persoon van Beria -- enz. In overzicht nr 12 - 1952 werd reeds opgemerkt hoe ingewikkeld de interne verhoudingen in

het machtsgebied van de U.S.S.R. te dezer zake zijn en hoe bezwaarlijk het voorshands blijft om, zonder in veronderstellingen te vervallen, het gebeuren aldaar afdoende te verklaren.

Voorlopig kunnen niet meer dan enige opvallende aspecten worden gesignaleerd. Zo duurt de anti-zionistische hetze achter het IJzeren Gordijn onverminderd voort. Partij-mannen van joodse herkomst zijn thans nog kwetsbaarder dan in het algemeen partijleiders in het gehele Sowjet-bloc. Gyula Décsi, de joodse minister van justitie in Hongarije, die pas in November 1952 werd benoemd, werd begin Februari al weer afgezet.

In Oost-Duitsland heeft de Sozialistische Einheitspartei Deutschland een partij-brochure over het "samenzweerdercentrum van Slansky" tot verplicht studiemateriaal van kaders en leden gemaakt. Zoals bekend gaf de C.P.N. onlangs eveneens, met het oog op tegenpropaganda voor de a.s. gemeenteraadsverkiezingen in Nederland, een vlugschrift over het proces-Slansky uit. De partijleiding volstond hier met een advies om bedoelde brochure aandachtig te lezen. De verhoudingen liggen hier anders dan in een Sowjet-satellietstaat, waar de Partij de wet stelt.

Het anti-Zionisme veroorzaakt in de westerse, communistische partijen, uitgezonderd Denemarken, weliswaar geen grote, naar buiten waarneembare spanningen, maar wel bescheiden terugslagen. Over dit malaise-verschijnsel wordt in Hoofdstuk III een en ander medegedeeld.

De uitbundige lof der C.P.N. voor de Sowjet-Unie wordt niet overal zonder argwaan aangehoord. Zou de beschuldiging van feitelijk anti-semitisme toch nawerken bij sommige bewonderaars van het communisme, die gemeenlijk hun steunpunt plegen te zoeken in vriendschapsverenigingen zoals "Nederland-U.S.S.R."? Opvallend is de stilstand, die de laatste weken wordt waargenomen in een tot voor kort vlot verlopende werf-actie dezer communistische mantelorganisatie.

Tegen E.D.G. en Europees leger.

De partijen, die Moskou hou en trouw betuigen, inclusief de C.P.N., hebben een dankbaar object voor hun agitatie in de toenemende verdeeldheid van het Westen ten opzichte van het netelige internationaal-politieke probleem der Europese Defensie Gemeenschap en van het Europees leger. De daarbij aan den dag tredende tegenstellingen worden ook door de stalinisten in Nederland zo veel doenlijk toegespitst en ten dienste gesteld van het anti-amerikanisme. Zij laten daarbij niet na aan de hand van uitspraken van figuren zoals Eisenhower en Dulles te suggereren, dat de agressieve bedoelingen der Verenigde Staten meer en meer tot uiting komen (i.c. een eventuele blokkade van China, een voorstel tot verwerping van de thans gelaakte Russische uitleg van de verdragen van Jalta, Potsdam etc.).

VERTROUWELIJK

Ook de communistische verzetsorganisaties in West-Europa zijn in de E.D.G.-bestrijding actief. In eerste aanleg wordt getracht de internationale solidariteit der verzetsstrijders te vergroten. Zowel in Longwy (Frankrijk), als in Duisburg (W.Duitsland) vonden op 1 Februari jl. internationale protestmeetings tegen de voorgenomen ratificatie van de E.D.G.-verdragen plaats.

De communistische vakbeweging draagt eveneens haar aandeel bij in de algemene agitatie contra de verdragen van Bonn en Parijs. De Waarheid (27-2-53, A'damse editie) sprak van een "dringende oproep van West-Europese vakbonden" tot eenheid van actie om ratificatie te beletten. Het blad publiceerde de volledige tekst ervan. De oproep heet afkomstig van zes West-Europese vakbonden, die op 22 Februari jl. te Wenen zijn bijeen geweest.

Het gaat hier echter niet om communistische organisaties, die uitsluitend in West-Europa haar aanhangers hebben. De Freie Deutsche Gewerkschafts Bund (Verbond van Vrije Duitse Vakverenigingen) zetelt in Oost-Duitsland wat "De Waarheid" onvermeld laat. Van de resterende vijf zijn de C.G.T. (het Algemeen Vakverbond in Frankrijk), de C.G.I.L. (het Algemeen Italiaans-Vakverbond) en de E.V.C. (de Eenheidsvakcentrale) van belang. De Federatie van Vrije Vakbonden van Luxemburg en het Eenheidsvakverbond van Belgische mijnwerkers zijn slechts door communisten bestuurde verenigingen met een handjevol leden.

Het ware echter onjuist de tendens der gemeenschappelijke oproep van het zestal vakbonden te onderschatten. Deze komt het scherpst naar voren in de navolgende passage:

"In onze landen hebben de volkeren de ratificatie tot op heden verhinderd. Wanneer de eenheid van actie van alle werkers, zonder onderscheid van opvatting en vakorganisatie, versterkt en verbreed wordt, zal de ratificatie definitief belet kunnen worden. Onderstaande vakorganisaties" (i.c. de yorenvermelde) "verplichten zich alles te doen om deze actie te ontwikkelen" (onderstreping dzz.)

Waarschijnlijk hebben, namens de E.V.C., de algemeen secretaris B. Brandsen en M. Meyer van het Bureau Buitenland bedoelde bijeenkomst in Wenen bijgewoond. Zij vertrokken daarheen op 19 Februari jl. uit Amsterdam.

x x x

Mogelijk brengt deze aanhoudende, communistische geleide bestrijding van de E.D.G. ook een zekere gevoeligheid in de kringen van hun dienstplicht vervullende militairen mede. Herinnerd kan worden aan de demonstraties tegen de dienstplichtverlenging in België (medio 1952), aan de klachten over slecht voedsel in het Nederlandse kamp Oirschot met een daaruit voortgekomen demonstratie van miliciens te Eindhoven (Sept. '52), waaruit het communistische A.N.J.V. in beide

VERTROUWELIJK

gevallen politieke munt trachtte te slaan. De recente munitie in Denemarken, uitgebroken onder enkele groepen soldaten, die tegen de aanvankelijke aankondiging in niet met groot verloop mochten gaan, toont opnieuw aan hoe ook buiten het politiek-extremisme moeilijkheden kunnen ontstaan, die de stalinisten zeer welkom zijn voor hun woelarbeid! Zij hebben immers de taak iedere waarneembare onlust en alle gevoelens van onbehagen voor hun politieke doeleinden te vergroten.

Deze wetenschap dwingt de overheid tot het voeren van een voorzichtig beleid, teneinde de extremisten zoveel doenlijk de wind uit de zeilen te nemen.

Watersnood.

De communistische agitatie van anti-amerikaans allooi verkreeg een uitzonderlijk aspect n.a.v. de stormramp, die Nederland heeft getroffen. De communisten alhier gingen zo ver, dat zij, schrijvende over de hulpverlening van buitenlandse militairen, repten van "militaire oefeningen van het EDG-leger in Zeeland".

De internationale solidariteit, voortgesproken uit de noodtoestand in Engeland, maar meer nog in Nederland, heeft door toedoen van de Sowjet-Unie zelf uiteindelijk een bijzonder markant aanzien verkregen. In het volgende hoofdstuk wordt de schenking van een miljoen gulden vermeld, die het Sowjetvolk door bemiddeling van de Sowjet-Russische ambassade te 's-Gravenhage aan het Rampenfonds en het Rode Kruis overmaakte. De Communistische Partij van Nederland, die zich blijkens een publicatie in de Waarheid van 20-2-53 reeds in het spoedige bezit van minstens de helft dezer fondsen waande, kreeg het nakijken en geraakte door dit gebaar van Moskou kennelijk in verlegenheid, nog afgezien van de teleurstelling in de boezem van de Partij vanwege het feit dat de S.U. het bestaan van de Volkshulpcomité's openlijk negeerde. Eerst in De Waarheid van Donderdag 26 Februari jl., dus bijna een week later, trachtte de C.P.N. alsnog haar figuur te redden door een publicatie op te nemen, die afkomstig heet te zijn van het Secretariaat van de E.V.C.. Daarin wordt het voorgesteld alsof bedoeld secretariaat op 20 Februari jl. een telegram ontving van de Centrale Raad van de Vakbeweging, waarin deze een half miljoen gulden ter beschikking van het Volkshulp Comité stelde. "Met instemming van de E.V.C. en het Volkshulp Comité is dit bedrag inmiddels in het Nationaal Rampenfonds gestort". Hetzelfde, zo vervolgt deze gelegenheidspublicatie, is gebeurd met een bedrag van 100.000 gulden dat namens het Anti-fascistische Vrouwen-Comité van de Sowjet-Unie ter beschikking van de Nederlandse Vrouwenbeweging was gesteld, alsmede met 250.000 gulden die namens de Centrale Raad van Coöperaties der S.U. werd overgemaakt. Tezamen met een bedrag van 50.000 gulden (bedoeld zal wel zijn 150.000 gulden) dat via het Rode Kruis werd verzonden, is dus, aldus dit communiqué, in totaal 1 miljoen gulden uit de Sowjet-Unie in het Rampenfonds gestort.

VERTROUWELIJK

In Groot-Brittannië en in Perzië, waar resp. watersnood en aardbeving rampspoed aanrichtten, heeft de Sowjet-Unie op gelijksoortige wijze, nl. met voorbijgaan van communistische partij-instanties der betrokken landen, blijk gegeven van het medeleven der Sowjet-volkeren. De Russische ambassadeur, Gromyko, overhandigde Minister-president Churchill een gift van 90.000 pond sterling voor dit doel. In het verloop van één week verkregen ook de autoriteiten in Perzië op last van Moskou een schenking in contanten. Welingelichte diplomaten in Londen hebben, aldus de pers, deze gestes beschreven als uitdrukking van een "vriendschapsoffensief" om indruk te maken op zekere landen, die in de Amerikaanse invloedssfeer liggen. Blijkbaar heeft alleen het internationaal-politieke belang van de Sowjet-Unie hier geteld, waarbij het niet nodig werd geoordeeld enige nationale communistische partij bemiddelend in te schakelen.

Propaganda.

Het is te verwachten dat ook de C.P.N. zo spoedig mogelijk weer in dit nieuwe propaganda-gareel van Rusland zal marcheren. Uit de hiervoren vermelde rectificatie kwam tot uiting hoezeer de C.P.N. en haar hulporganisaties onvoorzien in moeilijkheden waren geraakt, waaruit zij zo goed en zo kwaad als mogelijk proberen te komen.

Het ligt voor de hand dat ook de communisten in Nederland zich geen moeite zullen sparen bij de buitenstaanders de indruk te vestigen dat zij de stuwende kracht zijn geweest bij het overwinnen van de nationale noden. Evenals de Partij systematisch de successen der Februari-staking 1941 in Amsterdam en elders voor zich heeft opgeëist, doet zij dit nu weer bij de watersnood-ramp. De Waarheid-redacteur Fred Schoonenberg gaf daarvan een voorproefje in een Hongaars communistenblad ("Szabad Nep" 10-2-53), waarin het o.m. luidt, dat de communisten zich aan het hoofd van de reddingswerkzaamheden stelden. "Het Nederlandse volk toonde zich in de uren van het gevaar groot en sterk. De regeringskringen, de gevangenen van het Amerikaanse imperialisme, vreesden echter het volk en waren verbijsterd door het prachtige initiatief van het werkende volk. Niet alleen, dat zij zich niet aan het hoofd van de reddingswerkzaamheden stelden, maar ze trachtten deze zelfs tegen te werken; zelfs organiseerden zij - zoals kameraad Paul de Groot, de secretaris-generaal van de Hollandse communistische partij, zei - een samenzwering om het initiatief van het volk tegen te gaan. De regering heeft eerst drie dagen na de ramp in het parlement over de toestand gesproken".

In dezelfde beschouwing worden de initiatieven van de parlamentsfractie van de Communistische Partij geplaatst tegenover de spilzucht van de "regering van Holland", die "ieder jaar voor de aankoop van Amerikaanse wapens en voor de handhaving van een voor zulk een klein land veel te groot leger" vijftien honderd miljoen gulden besteedt. Het werkende volk

VERTROUWELIJK

begrijpt waarom de geschoolde arbeiders verhinderd werden naar de bedreigde gebieden te gaan. De in dienst van het Amerikaanse imperialisme staande regering had de rampgebieden ook voor de Nederlandse militairen gesloten, "opdat de Amerikaanse generaals zich in de mantel der liefdadigheid kunnen hullen....." voor het houden van manoeuvres van de Amerikaanse, West-Duitse, Franse en Belgische soldaten.

x x x

Behalve Fred Schoonenberg hebben ook Bertus Brandsen (E.V.C.) en Rie Kogehop-Huig (N.V.B.) het buitenland op deze wijze "voorgelicht", t.w. Brandsen in de "Oesterreichische Volksstimme" (Wenen) en Mevr. Kogehop in een interview tijdens een bijeenkomst van de F.D.I.F. te Berlijn.

HOOFDSTUK II - ACTIVITEITEN VAN DE C.P.N. EN HAAR HULPORGANISATIES.

De stormramp.

Het Dagelijks Bestuur van de C.P.N. kwam reeds op de avond van de eerste Februari, de dag van de ramp, in een speciale zitting tot de conclusie, dat de "na-oorlogse regering-Drees, en in het bijzonder de ministers van Verkeer en Waterstaat" ten volle verantwoordelijk waren voor deze rampspoed van het Nederlandse volk. De overheid, aldus de redenering der partijleiding, had de strijd tegen het water ten achter gesteld bij de alles verslindende oorlogsvoorbereidingen.

Onverdeelde instemming in eigen kring vond dit standpunt niet. De bedenkingen hadden zelfs zodanige omvang, dat de algemeen secretaris het nodig oordeelde hieraan afzonderlijke aandacht te wijden. In zijn rede ter Partijbestuurszitting van 7 Februari ging Saul de Groot scherp in tegen leden, die van mening waren, dat de "Amerikaanse inmenging" niet moest worden becritiseerd, dan wel de opvatting huldigden, "dat de partij als zodanig niets met de ramp te maken had". De algemeen partijsecretaris noemde deze critici "schadelijke sectaristen". Zij begrepen niet, dat de massa vertrouwen stelt in de C.P.N. en haar ziet als een leidende nationale kracht, in het bijzonder wanneer zich grote, onverwachte moeilijkheden voordoen.

"De Waarheid" van Maandag 2 Februari, had al opgeroepen tot vorming van plaatselijke Volkshulpcomité's. Op 3 Februari meldde het Partijbestuur de oprichting van een orgaan, dat bedoelde comité's landelijk moest verenigen. Door die maatregelen werd getracht de Partij naar voren te schuiven. Deze houding, aangenomen op grond van de communistische voorhoede-theorie, moest verhinderen, dat de eigen activiteit in de vloed van nationale saamhorigheid zou verdrinken. De eendracht van het Nederlandse volk was niet het door de communisten gepropageerde "eenheidsfront", waarin zij de toon aangeven.

VERTROUWELIJK

Even grotesk als de rol, die de Groot aan de C.P.N. toeschreef (zie boven), deden voor buitenstaanders de pogingen aan om de communisten voor te stellen als beschermers van het land tegen "het nieuwe onheil, dat dreigde bij de springvloed van 16 Februari".

De Partij richtte een oproep tot het "werkende volk" vrijwilligers-groepen te vormen, teneinde de verzwakte duinen en dijken te versterken. Voorts dienden grote aantallen werkers op de gevreesde 16e Februari de wacht te betrekken op alle bedreigde punten.

De bedoeling was duidelijk. Het optreden der vrijwilligers moest t.a.v. de hulpverlening "de aan het misdadige grenzende onverschilligheid" van de autoriteiten accentueren. Uiterst alarmerende berichtgeving in "De Waarheid" ten spijt sloeg de actie niet in bij de andersdenkende massa. De weergoden bleken op de 16e Februari dit communistische gedoe evenmin gunstig gezind.

Gift uit de Sowjet-Unie.

"De Waarheid" van Vrijdag 20 Februari meldde, dat het Sowjet-volk een miljoen gulden ter beschikking van de watersnoodslachtoffers in Nederland had gesteld. Ten onrechte beweerde het C.P.N.-blad, dat de helft van dat bedrag onder beheer van de Volkshulpcomité's zou komen. Een dag later volstond de redactie met een kort artikel over "Onbaatzuchtige hulp". Deze beschouwing werd op de frontpagina letterlijk overschaduwed en weggedrukt door het headline-nieuws: "Ridgway krijgt vijftig miljoen extra van Drees", met de toevoeging: "Evenveel als gehele Rampenfonds". De redactie gooide het nu over de vredesboeg in het algemeen en maakte te dezer plaatse geen melding van de Volkshulpcomité's.

De bezorgdheid om Rusland's heil bleek achteraf bij sommige C.P.N.-leiders groter dan bij de Russen zelf. In openbare spreekbeurten te Hoogeveen (6-2) en Enschede (9-2) had partijbestuurder Gortzak vragen beantwoord over het uitblijven van materiële steun uit de Sowjet-Unie. Hij zag het risico voor de schenkers, dat zodanige bijstand tegen henzelf zou worden gekeerd.

De Waarheid (21-2) constateerde, dat het Sowjet-volk desondanks had geholpen "omdat het over de hoofden van de regeerders heen het getroffen volk ziet". Het had, aldus dit artikel niet gezegd: "Waarom zouden wij de mensen helpen, wier regering de Amerikaanse agressie-oorlog helpt voor te bereiden?"

De vraag, waarom het hoofdorgaan van de C.P.N. het foute bericht lanceerde over Russische hulp door bemiddeling van de eigen comité's, kan zonder meer worden beantwoord. Eerst in de loop van Vrijdag 20 Februari moet de redactie de zekerheid hebben gekregen, dat de giften van het Sowjet-volk rechtstreeks aan de officiële instanties zouden worden overgemaakt.

VERTROUWELIJK

"De Waarheid" had zich vergaloppeerd. De volgende dagen trachtte zij haar gezicht te redden. Teleurgesteld over de gang van zaken, constateerde het blad (Amsterdamse editie 24-2) "verwarring in het kamp van de anti-communisten; dat "haat voor dank" betoonde. In het C.P.N.-dagblad van 26-2 werd eerst openlijk toegegeven, dat het "Russische miljoen" aan Rampenfonds en Rode Kruis was toegevloeid: "met instemming van de E.V.C. en het Volkshulp Comité", dit laatste een leugentje voor bestwil (zie het voorgaande hoofdstuk I).

Wat de activiteit van de Volkshulpcomités betreft, "hier- van zal men meer horen, naarmate Voskuil's partijgenoot Drees de getroffen en aan hun lot overlaat".

Men diende wel te bedenken, aldus "De Waarheid", dat het geschrijf van Het Vrije Volk "verdere hulp van Russische zijde, die toch zo welkom is, moeilijk kan bevorderen".

Hulpbetoon van de Partij.

Tot beter begrip van de ontwikkeling der communistische activiteit in verband met de watersnood, volgen hier nog enige zakelijke bijzonderheden.

Ordanks het niet toevloeden van Russische fondsen aan de Volkshulpcomité's ziet het er nog niet naar uit, dat dese op korte termijn zullen verdwijnen (zie hiervoren). Zij ontpleooiden de laatste weken in de evacuatiecentra vrij grote activiteit en hielden zich o.m. intensief bezig met het verzamelen van adressen, waar gedupeerden konden worden ondergebracht.

De comité's trachten thans hun werkzaamheden zoveel doenlijk in te passen in de algemene hulpverlening, b.v. door in te stemmen met het initiatief van het Amsterdamse gemeentebestuur om Schouwen-Duiveland met de wederopbouw te helpen. De "hulpcolonnes" dienen intact te blijven met het oog op eventuele voorjaarsstaten.

Het behoeft geen betoog, dat de mantelorganisaties zich geheel op één lijn stelden met de C.P.N.-Het A.N.J.V. zond terzake een brief aan de W.F.D.V. en beijverde zich, in samenwerking met de O.P.S.J., hulpbrigades uit te zenden naar de getroffen of bedreigde gebieden. Op 2 Februari j.l. werd - nadat het A.N.J.V.-hoofdbestuur in spoedzitting bijeen gekomen was - een "contactraad" opgericht teneinde de werkzaamheden der geformeerde brigades te coördineren. Enige groepen zijn in het rampgebied werkzaam geweest. Diverse functionarissen uit Partij en mantelorganisaties traden op als leiders van hulpploegen. Op 6 Februari berichtte "De Waarheid", dat meer dan 1200 jongeren door de "contactraad" voor de hulpverlening waren geregistreerd; in 22 bedrijven zouden communiqué's over de ramp worden verspreid.

Ook voor de springvloed van 16 Februari werden talrijke jongeren in verschillende gemeenten gemobiliseerd teneinde bijstand te verlenen in geval van nieuwe doorbraken. Op 10

VERTROUWELIJK

Februari organiseerde het district Amsterdam van het A.N.J.V. een aantal lezingen over de watersnood, waarbij hoofdbestuursleden als sprekers optraden. Tijdens een vergadering in Amsterdam (12-2) reikte de contactraad voornoemd een oorkonde uit aan een aantal hulpbrigade-leden.

Ook in A.N.J.V.-kringen werd de overstroming toegeschreven aan de "noodlotspolitiek" van de regering.

Door de gedragingen van het Verbondsbestuur der E.V.C. direct na de rampdag kwam de communistische vakbeweging uiteindelijk eveneens geïsoleerd te staan. Zulks werd o.m. veroorzaakt door het uitgeven van een landelijk verspreid manifest, dat vóór alles de schuldvraag van de ramp aan de orde stelde. Op 2 Februari werden de arbeiders in dit tegen de regering gerichte vlugschrift opgeroepen eigen hulpcolonnen vanuit de bedrijven te vormen. De berichtgeving in "De Waarheid" deed het voorkomen alsof dit pogen in verschillende plaatsen gelukt zou zijn. In feite was dit slechts sporadisch het geval. Na het mislukte pogen der communisten de nationale hulpverlening te doorkruisen, riep de E.V.C. de Uniebonden op gezamenlijk toezicht te eisen op de besteding van de gelden van het Nationaal Rampenfonds. Aldus werd getracht wantrouwen te zaaien tegen de beheerders ervan.

Het eerderevermelde pamflet van het Verbondsbestuur der E.V.C. genoot geen goede ontvangst. Plaatselijke E.V.C.-bestuurders staken hun verontwaardiging over de houding van de landelijke leiding niet onder stoelen of banken. In een gemeente in het Oosten des lands werd terstond na ontvangst een pamflet op eigen gezag vervaardigd en uitgereikt, waarin voorop werd gesteld, dat het nu niet de tijd was over de oorzaken van de ramp te gaan praten. De E.V.C.-leden werden dringend opgeroepen zich volledig in te zetten voor de algemene steunactie.

Hier dus een opwekking zich aan te sluiten bij de nationale hulpverlening.

Op 7 Februari vertrok de algemeen-secretaris Brandsen in gezelschap van Harry Verhey naar het W.V.V.-secretariaat te Wenen.

Op 11 Februari vermeldde "De Waarheid" de toezegging door het W.V.V. van een gift van vijf miljoen Franse francs (circa fa. 50.000). De E.V.C. behield zich, aldus dit bericht, het recht voor de bestemming van deze gelden zelf te bepalen en ze in het bijzonder te doen toekomen aan de meest nooddriftigen. Dezerzijds kon nog niet worden vastgesteld of de Eenheids Vak Centrale de hier bedoelde fondsen werkelijk heeft ontvangen. De Waarheid (28-2) berichtte dat o.a. deze gelden door de E.V.C. zijn ontvangen.

Consequenties.

Van een algemene crisis in de Partij mag zeker niet worden gesproken. Wel moet het de leiding der C.P.N. in ver-

VERTROUWELIJK

band met de stormramp duidelijk zijn geworden, dat voor vele leden het centrale partijgezag niet volstrekt boven alle critiek verheven is. De bedankjes van Waarheid-abonné's, het aftreden van enige communistische gemeenteraadsleden, de houding van sommige functionarissen op verschillend niveau, zijn evenzovele symptomen van spanning. Of zij alle direct te maken hebben met de C.P.N.-tactiek der eerste weken van Februari kan worden betwijfeld. Waarschijnlijk speelt hier ook het door de C.P.N. ondersteunde anti-Zionisme van Moskou een rol. De Partij heeft, althans in Nederland, niet altijd gelijk.

De Februaristaking.

De herdenking-1953 vertoonde zowel des morgens (de officiële) als des middags (de communistische) een zelfde beeld als in 1952. Het communistische comité van voorbereiding had, zoals bekend, verzocht de plechtigheid op Zondag 22 Februari te mogen houden. De burgemeester van Amsterdam stelde evenwel de herdenkingsdag op 25 Februari, datum waarop in 1941 de staking was uitgebroken.

In de ochtend kwamen met de autoriteiten slechts weinigen bijeen. Des namiddags hebben naar schatting 4.000 à 6.000 personen ordelijk gedefileerd langs het monument op het Jonas Daniël Meyerplein. Het vorige jaar namen aan de door de communisten geleide demonstratie circa 10.000 belangstellenden deel. Ook thans was het door de overheid niet toegestaan spandaken e.d. mede te voeren; evenmin mochten redevoeringen worden gehouden.

Namens de C.P.N. hebben algemeen secretaris en partijvoorzitter een krans gelegd. Het geheel droeg een sober karakter.

Aan de vooravond hadden de voorzitters van zes partijen (K.V.P., P.v.d.A., V.V.D., A.R., C.H.U., en K.N.P.) in een gezamenlijk uitgegeven manifest verklaard, dat de communisten niet het recht hebben het monopolie van de Februaristaking voor zich op te eisen, zeker nu zij zwijgen over de Christen- en Jodenvervolgingen achter het IJzeren Gordijn.

De communistische pers had, in een oproep van partijbestuurder, Marcus Bakker, te elfder ure hiertegen geprotesteerd en onder meer verklaard, dat niet de communisten maar de anderen "de ware anti-semieten" zijn. In een Waarheid-bericht (24-2-1953 Amsterdamse editie), werd de handelwijze der zes anti-communistische partijen een lasterlijke aanval genoemd en het manifest een product van de stichting "Vrede en Vrijheid".

Europese Defensie Gemeenschap.

Inigszins naar de achtergrond gedrongen door de agitatie t.a.v. de watersnood, bleef de strijd tegen de voorgenomen ratificatie van de E.D.G.-verdragen het voornaamste doelwit

van internationaal politieke aard der stalinisten. In alle toonaarden betoogden Partij en hulporganisaties, dat de Nederlandse regering hier de nationale belangen schendt en nieuwe fascistische agressie oproept. Uiteraard draagt ook deze propaganda een fel anti-Amerikaans karakter.

Mantelorganisaties.

Vredesbeweging.

Zoals verwacht mocht worden heeft de Nederlandse Vredesraad zijn programma van actie gewijzigd overeenkomstig de richtlijnen van het Weense vredescongres. Een groot aantal openbare vergaderingen, waarin verslag wordt uitgebracht over dit Congres der Volkeren, moet de belangstelling voor de vredesbeweging in den lande levend houden. Het niet omlinjnde vredes-programma raakt op de achtergrond door toenemende agitatie tegen de EDG-verdragen. Het Nederlandse parlement zal zich over de ratificatie daarvan nog hebben uit te spreken.

Op alle manieren moet de massa er van worden doordrongen dat de verdragen van Bonn en Parijs de grondslag voor een derde wereldoorlog zijn. In de komende weken zal het blad "Vrede" artikelen van de hand van "deskundige" medewerkers opnemen waarin nog eens zal worden aangetoond "wat voor Nederland in het bijzonder de rampzalige gevolgen zullen zijn indien onze Kamers tot ratificatie mochten besluiten". Men heeft ook hier niet geschroomd de stormramp welke ons land trof politiek uit te buiten. "De EDG zal de weg banen voor een nog grotere ramp: een nieuwe overheersing van ons land door Duitse troepen onder leiding van de vrijgelaten Nazigeneraals" is een der leuzen die de communistische vredesbeweging thans voert. De hoofdleuze luidt echter: "Nederland moet herrijzen - daarom geen nieuwe militaire verplichtingen die ons land verder ruïneren".

De communistische verzetsorganisaties in West-Europa houden zich eveneens intensief bezig met de campagne tegen de Europese Defensie Gemeenschap (zie Hoofdstuk I).

"De Waarheid", 21-1-53 plaatste een oproep tot deelname aan een internationale demonstratie in Frankrijk, ondertekend door twee niet-communistisch georiënteerde Nederlandse verzetslieden. Onvermeld bleef, dat de voorbereiding voor het deelnemen er aan hier werd verzorgd door "Verenigd Verzet 1940-1945". Een klein aantal Nederlanders woonde bedoelde bijeenkomst bij. De communistische pers in ons land maakte tot dusver geen melding van het besprokene.

N.V.B.-congres.

Het vierde congres der Nederlandse Vrouwen Beweging (30-1 t/m 1-2) betrok de voorgenomen ratificatie der EDG-verdragen eveneens in zijn beleid. G. Blokker-de Groot richtte de bekende communistische verwijten aan de Amerikaanse regering. Zij riep op tot krachtige actie tegen de totstandkoming van het Europese leger.

De strekking der congresbesluiten van de Nederlandse Vrouwen Beweging was overeenkomstig haar tot heden ontplooidde activiteit. De NVB zal blijven ijveren voor het behoud van de "vrede", de uitbreiding van gezins- en gezondheidszorg en verbetering van het onderwijs. Bovenal voor het vredesbehoud zal zij nauw samenwerken met andere vrouwenorganisaties, ook uit de koloniale landen.

Reeds vóór het congres had het NVB-hoofdbestuur bekend gemaakt, dat de laatste zitting zou vervallen, daar men de gedelegeerden (ongeveer 280) in de gelegenheid wilde stellen deel te nemen aan de demonstratie tegen de werkloosheid, die Zondag 1 Februari te 's-Gravenhage plaats vond (zie hoofdstuk III). Hierdoor kwam het congres in tijdnood; de besprekingen verliepen tamelijk gehaast. Onder deze omstandigheden kon van diepgaande beraadslagingen geen sprake zijn. Zelfs de organisatorisch-gewichtig geachte abonnéerfcampagne voor het verenigingsorgaan "Vrouwen voor Vrede en Opbouw", kwam op het congres slechts summier aan de orde. Het NVB-congres, dat drie buitenlandse gasten mede bijwoonden, had al met al een tamelijk vlak verloop.

Gratie-campagne.

Near internationaal-communistisch voorbeeld hebben de communisten in Nederland hun anti-Amerikaanse propaganda ook voortgezet bij het eisen van begenadiging en vrijlating van het in de V.S. wegens atoomspionnage ter dood veroordeelde joodse echtpaar Rosenberg.

In een daarvoor opgericht protestcomité hebben zitting:
B. Brandsen, landelijk secretaris van de EVC;
M.E. Lips-Odinot, voorzitter N.V.B.;
Th. U. de Vries, voorzitter "Nederland-USSR";
E. Teeboom-van West, communistisch gemeenteraadslid te Amsterdam en de politiek uiterst links georiënteerde beeldhouwer
A. Schaller.

Dit comité belegde te Amsterdam een openbare protestmeeting waar o.a. de Groot het woord heeft gevoerd.

In verband met het streven der communisten naar het "eenheidsfront", is de campagne inzake garantie tegen strafvermindering aan oorlogsmisdadigers van nog meer belang. Het werkcomité poogde op een dd. 23-1-1953 gehouden persconferentie de journalisten er van te overtuigen, dat deze actie volkomen gespeend is van politieke bijbedoelingen. Blijkbaar is men hierin

VERTROUWELIJK

niet geslaagd. Niet-communistische bladen beperkten hun berichtgeving tot de mededeling, dat aan de Minister-President een petitiement met 57.000 handtekeningen was overhandigd.

Rechten van de Jeugd.

Op 24 en 25 Januari j.l. werd te Amsterdam de Nationale Conferentie van de Beweging ter verdediging van de rechten van de jeugd gehouden. De organisatoren (Bartholomeus Schmidt, Joh.C.M. Dekkers, Siewert Geugjes) beogen een eenheidsfront van jonge mensen te formeren, door de bevordering van de "politieke bewustwording" van de jeugd (deze heet verankerd te liggen in de bekende in het vorige maandoverzicht vermelde 5 rechten). De beweging wordt hier te lande slechts door een 20-tal plaatselijke comité's geschraagd. Gebrek aan onderling contact staat de eenheid van die comité's in de weg. Tijdens de nationale conferentie bracht de secretaris van het Nederlandse voorbereidingscomité, B. Schmidt voornoemd, het stijgende aantal jonge werklozen ter sprake en memoreerde de moeilijke financiële en sociale positie der jeugdige arbeiders, de geringe mogelijkheden tot gezonde ontspanning, de kostbare universitaire studies en de slechte gezondheidstoestand van vele studenten.

De conferentiebesluiten behelzen o.m. aanwijzingen voor de verbetering van de werkwijze. Men dient contact op te nemen met vakorganisaties en, indien zulks financieel mogelijk is, een krant uit te geven. De jeugd moet in de eerste plaats worden gemobiliseerd door tegemoet te komen aan haar "kleine verlangens".

De verkiezing van candidaat-afgevaardigden naar de internationale conferentie - die volgens de jongste besluiten te Wenen van 18-22 Maart a.s. zal plaats vinden - dient te geschieden tijdens feestavonden. De beweging wil deze samenkomsten beleggen om de schooljeugd en de jongeren van de universiteiten en uit de bedrijven bijeen te brengen. De conferentie richtte ten slotte een oproep tot de jongeren van de gehele wereld, waarin wordt vastgesteld, dat onderlinge beraadslagingen, vergaderingen en oprichting van comité's in de bedrijven onontbeerlijk zijn ter verdediging van de rechten van de jeugd.

HOOFDSTUK III - VAKBEWEGING.

De Werklozen-demonstratie.

Aan de organisatie van de tegen de werkloosheid gerichte demonstratie op 1 Februari in Den Haag werd zeer veel aandacht besteed. In vele gemeenten vergaderden de plaatselijke centrales van de E.V.C. en de bij deze centrale aangesloten bedrijfsbonden, waar uitvoerig op de zaak werd ingegaan.

VERTROUWELIJK

Ook de Partij, de N.V.B. en het A.N.J.V. werden bij de voorbereiding ingeschakeld, terwijl in "De Waarheid" regelmatig berichten terzake verschenen.

De situatie was dus wel zeer verschillend van die, waaronder de vorige werklozen-demonstratie van 24-5-52 was voorbereid. Hoewel ook toen E.V.C. en C.P.N. ijverden voor een goed congres, werd destijds naar buiten de schijn opgehouden van strikte neutraliteit. Het werd voorgesteld als zouden de plaatselijke werklozencomité's, "neutraal van opzet en op brede basis steunend", de organisatie van het werklozencongres in handen hebben. Sinds de hechte binding van deze comité's met de C.P.N. en E.V.C. enkele malen, bewust of onbewust, werd aangeduid, heeft men het scherm der onzijdigheid van de werklozenactie maar opgehaald. Uit de toespraken van De Groot en Blokzijl, eind 1952 op resp. C.P.N.- en E.V.C.-congres gehouden, kwam de directe communistische leiding in de werklozencomité's onmiskenbaar naar voren.

Thans hebben de communistische vakbeweging en de partij zich zonder voorbehoud ingespannen voor het welslagen van de Haagse demonstratie van Zondag 1 Februari j.l.

De verwachtingen waren hoog gesteld. Gezien de intensieve voorbereiding werd gerekend op circa 20.000 deelnemers. De E.V.C.-leiding stelde een aanzienlijk bedrag beschikbaar ter dekking van de te maken onkosten. Ook werd ijverig met steunlijsten gewerkt. Evenals bij het werklozencongres in 1952, was nu de opzet wederom zoveel mogelijk niet-communistisch-georiënteerden en buiten de E.V.C. georganiseerden mee te krijgen naar de bijeenkomst. "De Waarheid" maakte nochtans geen melding dat zulke figuren aanwezig zouden zijn geweest. Na het congres in Mei 1952 werden de enkele op dit terrein gemaakte successen met ophef gepubliceerd en ook op nadien gehouden E.V.C.-vergaderingen in den brede besproken.

Het geringe resultaat staat in nauw verband met de matige opkomst van demonstranten. Niet 20.000, doch een goede 5000 deelnemers verschenen, merendeels afkomstig uit Noord-Holland. Onder hen bevond zich een groot aantal vrouwen, die het N.V.B.-congres, op voorstel van haar hoofdbestuur, beëindigde en zich gezamenlijk van Amsterdam naar Den Haag begaf.

Tijdens de demonstratie bleek de publieke belangstelling hiervoor gering. De deelnemers werden de volgende leuzen met zich:

Voor behoud van de werkgelegenheid. - Werk voor allen. -
Voor uitbreiding van handel met de Sowjet-Unie, China en de landen in Oost-Europa - Voor uitvoering van een program van openbare werken tegen normaal loon - Voor verhoging van de koopkracht door loonsverhoging. - Voor een absoluut ontslagverbod. - Voor afschaffing van de bijzondere dagloonbesluiten. - Voor verbetering van de sociale voorzieningen. - Geen huurverhoging. - Voor eenheid van N.V.V.-ers en E.V.C.-ers.

In de grote zaal van de Dierentuin, werden de demonstranten tenslotte toegesproken door Frits Reuter, de nieuwe E.V.C.-voorzitter. Hij deelde mede, dat de Verbonds-leiding aan het A.N.F. het volgende communiqué had verstrekt:

"Het Verbondsbestuur van de E.V.C. wekt haar leden op zich terstond te melden bij de plaatselijke centrales der E.V.C. en zich als vrijwilliger ter beschikking te stellen voor hulpverlening aan de getroffen gezinnen".

Na eerst de regering voor de slechte toestand der dijken verantwoordelijk te hebben gesteld, herhaalde Reuter de hierboven vermelde oproep. Hij deelde mede, dat de E.V.C. vier autobussen had afgehuurd om na afloop van de vergadering vrijwilligers naar de getroffen gebieden te vervoeren.

Reuter wees dan op de noodzaak van eenheid met de N.V.V.-leden in de strijd tegen de werkloosheid. Een delegatie, waarvan ook N.V.V.-ers deel uitmaken, zou spoedig de belangen der werklozen schriftelijk onder de aandacht van de Minister van Sociale Zaken brengen.

De 19 arbeiders uit Beerta, destijds wegens hun optreden tijdens werklozenacties veroordeeld, bleken ter vergadering aanwezig en werden met applaus begroet. Overigens was de stemming op deze werklozendemonstratie mat.

Deze goed voorbereide actie van de E.V.C. kwam - mede nadelig beïnvloed door het slechte weer en het feit van de watersnood - niet toe aan de begeerde grootse opzet.

HOOFDSTUK IV - ANDERE STROMINGEN.

Stichting "Oud-Politieke Delinquenten".

In veranderde opmaak en onder een nieuwe naam: "De Noodhoorn" deed de Stichting "Oud-Politieke Delinquenten" haar Mededelingenblad, gedateerd Februari 1953, no 4-5 uitkomen.

In een inleidend artikel onder de kop "De Noodhoorn", mogelijk van Mr Wolthuis, wordt de Regering er van beschuldigd systematisch het streven tegen te werken van de oprichters van de Stichting, "die het ideaal voor ogen hebben gehad om door langzame inschakeling van de politieke-delinquent in het volk stap voor stap te komen tot lotsverbetering".

Bij het door de Stichting tegen de Staat der Nederlanden op 29 Januari 1953 gevoerde proces kwam de vraag naar voren of de Stichting als zodanig moet geacht worden een verboden vereniging te zijn op grond van het bepaalde in artikel 2 van het "Besluit Iahdverraderlijke Organisaties" (S.1944 E.102).

In verband met deze kwestie zegt het artikel:
"Mocht de Stichting inderdaad in hoogste instantie verboden worden, dan is een ernstige poging tot sociale verheffing van

"de politieke delinquenten mislukt. Alleen zal het dan blijken, dat in de plaats van de volkomen onschadelijke en goedwillende Stichting "Oud-Politieke Delinquenten", andere oncontroleerbare, politiek georiënteerde groeperingen zullen ontstaan, die de Regering tienmaal zoveel moeite zullen geven dan de Stichting ooit had kunnen doen".

Het Mededelingenblad geeft een uitvoerig verslag van het door de Stichting gevoerde proces, hierbij veel plaats inruimend voor de pleidooien van haar voorzitter, Mr Wolthuis. Bij het ter perse gaan van het blad was blijkbaar de uitspraak van de Haagse Kantonrechter nog niet bekend, waarbij de Stichting in haar eis niet ontyankelijk werd verklaard. Er wordt althans op deze uitspraak nog geen commentaar geleverd; wel heeft Mr Wolthuis op 26 Februari 1953 aan het Algemeen Nederlands Persbureau medegedeeld, dat de Stichting meent in het vonnis van de Haagse Kantonrechter niet tot een verboden vereniging te zijn verklaard. Hij voegde daaraan toe, dat de Stichting haar werkzaamheden gewoon zal voortzetten.

In een ongetekend artikel "Breda werd tot Hetzecampagne tegen buitenstaanders" wordt nadrukkelijk ontkend, dat de Stichting "Oud-Politieke Delinquenten" iets te maken heeft met de ontsnappingsaffaire Breda. In een andere beschouwing "De zeven van Breda" wordt melding gemaakt van het feit, dat de Stichting wel met de gevolgen van de Breda-affaire in aanraking is gekomen en dat zij thans sociale steun verleent aan een tweetal personen, medewerkers van de Stichting, (t.w. Adema en Castricum), die bij de ontvluchting behulpzaam zijn geweest.

Een gedeelte van het betreffende artikel moge hieronder volgen:

"De twee mannen, Adema en Castricum, hebben gemeend uit persoonlijke overwegingen zich met de ontvluchting in te laten. Of zij hierin verstandig gehandeld hebben, of zich gedragen hebben in het belang van onze groep, doet hier niet terzake. Evenmin kunnen en mogen wij ons bemoeien met de strafrechtelijke kant van de zaak: volgens het strafrecht hebben zij zonder twijfel een laakbare handeling begaan. De rechter zal uitmaken hoe zij voor hun daad - die zij misschien uit solidariteit meenden te moeten volvoeren - gestraft zullen worden. Helaas zal het niet bij de straf blijven, die door de justitie zal worden opgelegd. Beide mannen werden op staande voet door hun patroon ontslagen. Zij zijn nu werkloos. Hun gezinnen zijn met hen de dupe van een onrechtmatige daad. Want de beide werkgevers hebben door hun ontslag eigen rechter gespeeld. Zij hebben niet eens de uitspraak van de rechter af willen wachten.

"Aan ons is nu de plicht om Adema en Castricum aan werk te helpen. Waarom zou het niet kunnen? Wij weten, dat er onder ons talloze werkgevers zijn Beide kameraden hebben ook recht op een goed verdedigen. Daar is geld voor nodig. Want in haar sociale taak stelt de Stichting zich boven alle andere vraagstukken".

"De Noodhoorn" geeft voorts een overzicht van de activiteiten in de afdelingen Amsterdam, Den Haag, Utrecht en Delfland en wijdt een waarderen herdenkingsartikel aan Ridder van Rappard, de onlangs in de strafgevangenis Breda overleden leider van de voormalige NSNAP.

HOOFDSTUK V - INDONESIË.

Uitwijzingen.

Na de beslissing van de Hoge Raad, dat de terzake ongewenste politieke activiteit sedert 24 November j.l. in verzekerde bewaring gestelde Indonesiërs Rd. Mas Sunito en Go Gien Tjwan beschouwd moesten worden als vreemdelingen, vond op 9 Februari j.l. hun uitwijzing plaats.

Onder enige belangstelling, hoofdzakelijk van Indonésische zijde, waaronder een tweetal ambtenaren van het Indonésische Hoge Commissariaat, vertrokken zij met hun echtgenoten en kinderen per vliegtuig naar Indonesië.

Het dagblad "De Waarheid" opponeerde regelmatig tegen de uitwijzing, daarbij o.a. uitspraken en verklaringen van de bekende Professor W.F.Wertheim plaatsende.

Het Algemeen Bestuur van de Vereniging "Nederland-Indonesië" te Amsterdam, heeft onder dagtekening 20 Januari 1953 "ter publicatie" een circulaire verspreid, ondertekend door het gehele bestuur, om te protesteren tegen de arrestatie van betrokkenen. Hierover is, voor zover bekend, alleen een bericht verschenen in "De Waarheid" (27 Januari j.l.). In deze circulaire is o.a. gesteld, dat op geen enkele wijze is gebleken in hoeverre zij ongewenste politieke activiteit hebben bedreven en gevaar opleveren voor de openbare rust en orde in Nederland. De getroffen maatregel tegen hen is "onheus" en beperkt de studievrijheid van de in Nederland studerende Indonesiërs zo, "dat deze niet meer de gelegenheid hebben zich onbeperkt te oriënteren ook op politiek terrein, zulks in strijd met de Nederlandse traditie van vrijheid en verdraagzaamheid".

Dat de Indonésische communisten door de uitwijzing van twee hunner echter hun activiteiten zouden staken, kan niet worden verwacht, getuige de beschikbare gegevens. Na de eerste consternatie, waarbij een aantal der bekendste "onderdoken" - momenteel is de E.V.C.-man Sudirdjo nog niet getraceerd - gaan hun acties, zij het voorzichtiger, gewoon verder. Besloten vergaderingen van de P.I. vinden op verschillende adressen tegelijk plaats, teneinde het samenkomen in kleinere groepen minder te doen opvallen. Hierbij zijn twee stromingen waarneembaar. Een, welke een veel inniger samenwerken met de CPN voorstaat en een andere, welke zich voorzichtigheidshalve verder van deze partij wil afkeren.

Men beschouwt de uitwijzing in deze kringen als een

intimidatiepoging.

In dit verband is nog vermeldenswaard de visie op deze aangelegenheid van een bekende Indonesische communist hier te lande.

De Indonesische regering - zo verklaarde deze - zoekt nog steeds redenen de Unie te kunnen opzeggen. Wanneer zij dit eenzijdig zou doen, zou dat een slechte indruk in de wereld maken, maar wanneer de Nederlandse Regering hiertoe aanleiding geeft, kan deze zaak mogelijk voor het Internationale Hof van Justitie gebracht worden, met verzoek om ontbinding van de Unie.

Sprekende over het parlementaire stelsel in Nederland, gaf dezelfde persoon als mening te kennen, dat de regering hier al sedert lang niet meer gezien kon worden als een "volksvertegenwoordiging". Als het bij de verkiezingen hier werkelijk eerlijk toeging - zo sprak hij - dan zou de meerderheid in Nederland vóór het communisme blijken te zijn, althans tegen de Amerikaanse invloed en tegen de oorlog.

Volgens hem was ook Indonesië rijp voor het communisme. Hij wond er verder geen doekjes om, toen hij als zijn persoonlijke mening te kennen gaf, dat een omwenteling noodzakelijk gepaard moest gaan met geweld en dat minderheden, welke tegen het communistische regime zouden zijn, zonder meer "uit de weg" moesten worden geruimd.

"De Waarheid" blijft doorgaan met het opnemen van artikelen uit de Indonesische pers inzake de uitwijzing, waarin de houding der Nederlandse Regering aanmatigend wordt genoemd, représaille-maatregelen worden verlangd, en waaruit te lezen valt, dat de uitgewezenen verzocht is, door de voorzitter der parlementaire commissie voor buitenlandse zaken, verslag uit te brengen over hun uitwijzing.

"De Waarheid" herdacht ook nog het feit, dat 20 jaar geleden (5-2-1933) de muitenrij op het Nederlandse oorlogsschip "De Zeven Provinciën" plaats vond. Zij werd een heldhaftige strijd genoemd.

In de Indonesische pers viel nog op een artikel in het te Makassar verschijnende dagblad "Rakjat Berdjoang" van 2-2-'53, over "de volksopstand" op Nieuw-Guinea, tegen het Nederlandse bestuur.

Volgens uit betrouwbare bron geputte gegevens - meldt dit blad - neemt deze opstand met de dag in hevigheid toe. Pamfletten, ondertekend door de "opperbevelhebber" van het Papoea Guerilla Commando, worden onder de bevolking in Nieuw-Guinea verspreid. Hierin wordt het volk uitgenodigd en geïnstrueerd om tezamen de strijd tegen het Nederlandse bestuur aan te binden door staking, sabotage op allerlei gebied en moord op grote schaal teneinde dit koloniale bestuur van de Iriaanse bodem weg te vagen.

In de pamfletten staat ook, dat elk met eigen wapens in staat moet zijn per dag twee of drie Nederlanders te doden.

Men doet voorkomen alsof "Radio Papoea Guerilla" uit-

zendingen verzorgt, die door de correspondent van genoemd dagblad te Ambon worden opgevangen.

CHINA.

De belangstelling voor de Chinese Volksrepubliek wordt nog steeds gestimuleerd door "De Waarheid", waarin o.a. redevoeringen van Mao Tse Tung worden opgenomen. Mao vestigt daarbij de aandacht op twee taken van het Chinese volk:

- a. Het verzet tegen de Amerikaanse agressie moet versterkt worden als Amerika geen vrede wil.
- b. Het leren en het bestuderen der rijke ervaringen van de Sowjet Unie. Dit moet met een vloedgolf van enthousiasme gebeuren.

Overzee-Chinezen.

De reeds in het vorige maandoverzicht genoemde zgn. "kerngroep" van communistisch georiënteerde Indo-Chinese studenten hier te lande, ontplooit langzamerhand meerdere activiteit.

Regelmatig worden door kernleden in verschillende plaatsen in kleine kring bijeenkomsten en lezingen gehouden. In deze verslagperiode vertrok een der leiders naar Londen, waar contact werd opgenomen met de voorzitter der locale afdeling van de communistische "Central Union of Chinese Students in Great Britain and Ireland", waarna dezelfde persoon, vergezeld van een tweetal andere kernleden, naar Bern vertrok om aldaar contact op te nemen met de Chinese Legatie van de Volksrepubliek.

De verspreiding van propandalectuur uit Peking, o.a. het fraai geïllustreerde maandblad "China Pictorial", vindt nog regelmatig plaats.

In December j.l. bezocht een der hoofdfiguren op dit gebied West- en Oost-Berlijn en de vertegenwoordigers van de Chinese Volksrepubliek te Wenen en Bern, en zou hij zelfs - volgens zijn zeggen - in Moskou zijn geweest.

Het communistische Chinese esperantoblad "El Popola Cinio" wordt sedert enige tijd weer uit China per post aan leden van de Nederlandse Esperanto verenigingen toegezonden.

De inhoud van dit goed verzorgde geïllustreerde blad is ingesteld op het propageren van de huidige politiek der Chinese Volksrepubliek. In Nederland kan men zich ad f. 3.50 per jaar op dit blad abonneren.

Studenten.

Onder meerdere studenten leeft kennelijk een streven naar het verbreden van hun arbeidsterrein. In "Het Stuurrad" van 21-1-'53, een gestencilde uitgave van het "Algemeen Nederlands Jeugd Verbond" te Amsterdam, wordt verklaard, dat reeds lang behoefte bestaat het contact met de zuster-

VERTROUWELIJK

organisatie in Indonesië, de "Pemuda Rakjat" te vergroten. De mogelijkheid bestaat, dat binnenkort de afdelingen in schriftelijk contact kunnen treden met afdelingen van de "Pemuda Rakjat". Het hoofdbestuur verwacht een opgave van hen, die daartoe willen overgaan, opdat het de doorzending der correspondentie zal kunnen regelen.

Het pas gekozen bestuur van de Chinese studentenvereniging "Chung San Hui" acht het noodzakelijk contacten aan te knopen met Chinese studerende in Londen en Parijs en kiest daarvoor een als uitgesproken communist bekend staand Indo-Chinees bestuurslid.

De activiteit van de Indo-Chinese studenten, gebundeld in de zgn. "kerngroep" werd reeds eerder gemeld.

KOREA.

Op 10 Februari j.l. heeft de Nederlandse Korea-vrijwilliger Arie Biever uit Den Haag, krijgsgevangene van het Koreaanse volksleger, door bemiddeling van het Chinese Vredescomité over radio-Peking een groet mogen uitzenden aan zijn echtgenote. "De Waarheid" besteedt een artikel aan dit feit en geeft het gesprokene weer, waaruit zou moeten blijken hoe goed deze gevangenen het wel hebben.

In "De Volksstem" van 11-2-'53, een twee maal per week te Suriname verschijnend blad, onder redactie van de bekende nationalist J.A. Pengel, komt een artikel onder het pseudoniem Pa-Lempa, met het opschrift "Rasdiscriminatie in Korea?" voor, waarin stemming wordt gemaakt tegen het dienstnemen aldaar.

28-2-1953

HOOFDSTUK VI - Voor het overzicht der stakingen in de maand Januari 1953 zie blz. 21.

OVERZICHT DER STAKINGEN IN JANUARI 1953.

- 21 -

Bedrijf	Aanleiding	Inmenging Vakbonden	Resultaat	Volgno
Coöp. Melkprod. fabr. "De Omme-landen" te Groningen.	De directie hield zich niet aan de CAO.	De staking werd uitgeroepen door de ANAB-NVV. De BLZ trachtte zich tevergeefs in het conflict te mengen.	Staking duurt voort.	1
Afd. Twijnerij van de NV Textielfabr. H.P. Gelderman & Zn, te Oldenzaal.	Twijnmachines werden opnieuw ingesteld, hetgeen een loonsverlaging voor de betrokken arbeidsters betekende.	ATEK-EVC stockte.	Nadat de staking was beëindigd, verleende het GAB bemiddeling. Een standaardloon werd toegezegd.	2
Glazenwassers & Schoonmaakbedrijf H.G. TEIWIS te Amsterdam.	Ontslag van een van de personeelsleden.	Geen inmenging.	Staking duurt voort.	3
Ned. Maatschappij voor Havenwerken te Velsen.	De arbeiders verzetten zich tegen een poging tot rationalisatie in het bedrijf.	Geen inmenging.	De actie der arbeiders had geen resultaat.	4

V o l g n o	Be- gin in vo- rige mnd	De <u>onder</u> de stakingsstreep vermelde getallen geven het aan- tal <u>stakers</u> aan. De <u>boven</u> de stakingsstreep vermelde getallen geven het aan- tal <u>arbeiders</u> aan, dat in normale toestand werkzaam is. - staking met vooraf bepaalde tijdsduur (korter dan 24 uren). - staking met vooraf bepaalde tijdsduur (24 uren of langer). = staking met niet vooraf bepaalde tijdsduur.
----------------------------	--	---

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31			
1.	21-8	300																																	
		176																																	
2.									20																										
3.																	56																		
																	5																		
4.																																			

45 De staking duurde 1½ uur.